

Bản tin
NHẬT SẠM

GIỚI

Thuộc Dự án Giới & Truyền thông do CSAGA & Oxfam thực hiện

SỐ 35
THÁNG
1/2013

KHUÔN MẪU GIỚI
VÀ SỰ HÌNH THÀNH CẢM XÚC,
NIỀM TIN CỦA TRẺ EM

Lời mở đầu

Thưa các bạn,

Sau khi phát hành bản tin số 33 và 34 gần đây nhất, nhóm bản tin nhật soạn đã nhận được những lời cảm ơn của các bạn nhà báo, phóng viên. Những lời động viên và thừa nhận đó khiến chúng tôi cảm thấy vô cùng xúc động và hạnh phúc; những cố gắng, nỗ lực đã ít nhiều nhận được sự ủng hộ của các bạn. Đó cũng là một trong những nguồn động viên để nhóm biên soạn tiếp tục cho ra mắt các bản tin tiếp theo.

Bản tin 35 kỳ này chúng ta sẽ tập trung một số vấn đề về giới trong các tờ báo, tạp chí dành cho trẻ em. Bởi lẽ, đối với các em nhỏ, những cuốn tạp chí này vừa cung cấp kiến thức mới vừa phản ánh tinh thần hiện đại và xu hướng chung. Ở đó, các em bắt đầu hình thành khuôn mẫu riêng cho lứa tuổi của mình. Thường thì các hình mẫu này sẽ gắn liền với xúc cảm của các em (được các em yêu thích, thần tượng).

Như các nhà tâm lý học phân tích, con người có xu hướng nhớ lại những cảm xúc liên quan đến hình mẫu trong quá khứ hơn là xu hướng phản biện lại hệ thống giá trị đó. Ví dụ, người ta chọn nam giới làm lãnh đạo bởi họ được củng cố niềm tin trong quá khứ là nam giới có phẩm chất và năng lực cao hơn so với nữ giới, mà không thừa nhận thực tế phụ nữ không hề thua kém về mặt trí tuệ. Hay người ta thường cho rằng phụ nữ khéo léo hơn nam giới mà ít chú ý đến thực tế rất nhiều đầu bếp và nhà thiết kế thời trang nổi tiếng là nam giới... Tóm lại, việc thay đổi cảm xúc của con người về hình mẫu trong quá khứ sẽ khó hơn việc thay đổi suy nghĩ, nhận thức của họ về các hình mẫu đó... Vậy liệu các hình mẫu trong các tờ báo, tạp chí dành cho trẻ em - lứa tuổi đang hình thành sớm niềm tin, nhận thức có thiên lệch về vai trò, khả năng của nam giới và nữ giới hay không? Nếu có các sạn giới đó đang tồn tại như thế nào?

Hi vọng các bạn sẽ phần nào tìm được câu trả lời và những thông tin hữu ích trong bản tin kỳ này.

Trân trọng giới thiệu
Nhóm cán bộ CSAGA và Oxfam

TIỀN CHUỘC TRÁI TIM

Dù bạn là ai, ở đâu bạn cũng có thể tìm thấy được những thông điệp giúp bạn lạc quan, tự tin và thêm hạnh phúc khi đọc quyển sách hấp dẫn này – **Tiền chuộc trái tim**.

Khi tất cả những thiếu nữ xung quanh đều mặc những bộ váy thướt tha, cố gắng tạo diện mạo xinh tươi và mục tiêu lớn nhất đời là lấy được anh chồng đẹp trai, sở hữu chút điền sản, thì Finnula Crais đi ngược lại tất cả những chuẩn mực ấy.

Và vì thế cô tạo nên một số phận đặc biệt cho chính mình.

Nàng tinh quái - Chàng lãng tử

Trong vùng đất thuộc sự cai quản của bá tước Stephensgate, cô nàng nổi tiếng bởi mái tóc đỏ rực, chiếc quần da ngổ nghịch như một cậu thiếu niên, tài sản bán, tính cách cương trực và lòng can đảm trong mọi tình huống hiếm người đàn ông nào bì kịp. Là con gái của ông chủ cối xay, cô em trong gia đình có sáu chị em gái, số phận Finnula cũng đã trải qua một

bước ngoặt vô cùng đặc biệt. Nhưng trước mắt cô phải giải quyết một rắc rối to đùng, không hề do chính mình gây ra: Chị gái của cô sắp sửa có con với một anh chàng hát rong. Họ cần cưới gấp. Vấn đề là khoản hồi môn biết đào đâu ra. Vậy là Finnula quyết định ra tay: Cô sẽ phải bắt cóc một kẻ giàu có nào đó để kiếm khoản tiền chuộc, làm hồi môn giúp cho người chị

nông nổi của mình.

Thật trớ trêu, người mà Finnula tóm được không phải là một hiệp sĩ tầm thường nào đó. Chàng là Hugo Fitzstephen, hay chính xác hơn - bá tước Stephensgate. Sau nhiều năm tham gia cuộc thập tự chinh ở Jerusalem, vị bá tước trẻ tuổi đang trên đường về lại cố hương. Một hiệp sĩ can trường, dạn dày

kinh nghiệm như chàng, có lẽ không quá khó khăn để thoát khỏi một kẻ bắt cóc. Nhưng chàng vẫn tự nguyện làm tù nhân bắt đắ dĩ của mái tóc đỏ kiêu hãnh. Lý do đơn giản thôi: Đôi mắt chàng đã bị vẽ ngoài khác thường kia chiếm hữu. Trái tim chàng đã bị cá tính đặc biệt kia chinh phục.

Bằng cách nào chàng

bá tước tìm lại tự do cho trái tim? Sẽ ra sao nếu tình thế xoay chuyển, cô gái biến thành bá tước phu nhân, đồng hành và giải cứu chàng trên hành trình gian khó sau này?

Hài hước và đam mê

Thông minh, hài hước và đầy đam mê là cảm nhận mà **Tiền chuộc trái tim** mang lại

cho bạn ngay từ những trang đầu tiên. Qua từng chương, các ấn tượng ấy càng đậm hơn, sắc nét hơn. Toàn bộ câu chuyện dựng lên trong bối cảnh một vùng đất châu Âu Trung cổ, nơi có những quán trọ lẩn khuất hiểm nguy, những con đường mòn rập rình thảo khấu, cánh rừng và mũi tên bay vút thình lình của các thợ săn, tòa lâu đài đồ sộ với những mối thù hận truyền đời. Trên phong nền cổ xưa ấy, chân dung các nhân vật hiện lên trong ánh sáng rực rỡ, với hành động và tâm lý vô cùng sống động. Lời thoại hóm hỉnh, khắc họa các nét tính cách đối lập rất đặc sắc. Nếu cô chị Mellana phù phiếm và hời hợt bao nhiêu thì cô em Finnula tinh nghịch, trong sáng và nồng hậu bấy nhiêu.

...

Không quá khó để nhận ra, dù "lý lịch" đặt trong bối cảnh nhiều thế kỷ trước nhưng các nhân vật trẻ tuổi của **Tiền chuộc trái tim** mang tính cách của những chàng trai cô gái thế kỷ 21. Tự do, khoáng đạt trong tình yêu. Vượt qua mọi rào cản địa vị, mọi thành kiến về giai cấp, mọi áp đặt toan tính về tài sản, họ yêu nhau bằng chính trái tim mình. Không chỉ đề cập đến âm mưu và tình yêu, **Tiền chuộc trái tim** còn lồng ghép vài thông điệp nho nhỏ thú vị về cuộc sống: Đám cưới không phải

là kết thúc tốt lành, mà mới chỉ là nốt dạo đầu cho một bản tình ca đẹp đẽ. Hoặc một thông điệp hiện đại khác dành cho các cô gái trẻ: Nếu bạn tự tin vào chính bản thân, lẽ nào bạn không dám mạo hiểm, mạnh dạn theo đuổi những điều mình tin là đúng. Chỉ khi ấy, bạn mới có thể gặp gỡ tình yêu đích thực của đời mình.

Ngòi bút người quen

Còn một bất ngờ khác, bên ngoài trang sách, đang chờ bạn: Nếu bạn là người quen của bộ truyện nổi tiếng **Nhật**

ký công chúa với nhà văn Meg Cabot, bạn sẽ thật sự hài lòng khi cầm trên tay **Tiền chuộc trái tim**.

Thông qua hình thức truyện trong truyện, được xem như tác phẩm đầu tay của nàng công chúa Mia Thermopolis (nhân vật chính của **Nhật ký công chúa**), quyển sách **Tiền chuộc trái tim** chính là một góc nhìn của công chúa về *tình yêu hiện đại, quan niệm của nàng về nữ quyền và cả ước mơ của nàng về hình mẫu một người đàn ông đích thực*. Có lẽ, chính vì được viết

dưới góc nhìn trẻ trung ấy, **Tiền chuộc trái tim** rất gần gũi với người đọc. Dù bạn là ai, ở đâu, bạn cũng có thể tìm thấy những thông điệp giúp bạn lạc quan, tự tin và thêm hạnh phúc khi đọc quyển sách hấp dẫn này.

(Trích **Tiền chuộc trái tim – Mục Sách hay trên giá**, trang 58, **Phụ san Trà sữa của tâm hồn**, Báo Sinh viên Việt Nam, số 86/Tháng 11/2012)

Có một bạn trẻ chia sẻ, nếu như lúc nào cũng viết về bình đẳng giới thì vô cùng khô cứng và thiếu sức hút. Nhưng chúng tôi cho rằng, việc có con mắt nhạy cảm giới không có nghĩa bạn luôn viết về nó, mà bạn có thể lồng ghép tinh thần tiến bộ đó đến tất cả các lĩnh vực. Như trong bài viết trên - một bài giới thiệu sách đúng nghĩa, nhưng tác giả đã truyền đến cho các bạn trẻ - nhóm đối tượng đích của báo một tinh thần cởi mở. Việc giới thiệu những tác phẩm mới với cách đánh giá tiến bộ, công bằng khiến bài viết tạo hiệu ứng xã hội tốt. Đúng như một cô họa sĩ nói, nếu bạn làm nghề tốt, tự bản thân điều đó cũng đã có tác động tích cực đến xã hội.

NG NHỒM PHÓNG VIÊN

Mời các bạn tiếp tục đồng hành cùng nhóm biên soạn tìm ra những điểm nhạy cảm giới và điểm mù giới trong các trích dẫn sau. Tinh thần định kiến giới hay nhạy cảm giới có thể được thể hiện trong cách giật tít, cách sử dụng từ ngữ, thậm chí là trong tinh thần của toàn đoạn trích. Chúng tôi hi vọng những ví dụ này sẽ giúp các bạn thực hành và trở thành người quan sát giới cho chính những bài viết của mình:

	Tít/ Từ ngữ/ Cách diễn đạt	Định kiến giới	Nhạy cảm giới
1	<p>Trích Cô nàng kiện tướng Vovinam, trang 42, Báo Hoa học trò, số 975/2012:</p> <p>Sở hữu vóc dáng mảnh mai nhưng bạn ấy lại là một trong những kiện tướng vovinam quốc gia trẻ tuổi nhất Việt Nam...</p> <p>Với dáng người nhỏ, Linh có lợi thế là dễ dàng ra đòn đẹp mắt, các động tác cũng dứt khoát và nhanh nhẹn hơn.... Linh chia sẻ “Tớ đã học được cách giữ bình tĩnh trên võ đài: Nhìn thẳng vào mắt đối thủ và ra đòn rất khoát. Tớ chỉ có 2 lựa chọn: Hoặc là phản công để giành chiến thắng hoặc là sợ hãi và bị đối thủ cho nốc ao. Hiển nhiên tớ sẽ chọn phương án 1...”</p> <p>Từ năm lớp 5 đến 12, năm nào Linh cũng sở hữu từ hai – ba huy chương đủ hạng từ giải cấp quận, thành phố đến Quốc gia... Cô nàng đã trở thành kiện tướng ở tuổi 16.</p>		X
2	<p>Trích Ước mơ viết văn - viết truyện, trang 30, Tạp chí của những cậu bé cừ khôi, tháng 12/2012:</p> <p>Với các cậu con trai hiếu động, việc ngồi một chỗ và viết văn thật khó khăn làm sao (chẳng trách là các bạn nữ thường được cô khen vì viết văn hay hơn)...</p>	X	
3	<p>Trích Lakorn - Giác mơ của người Thái, trang 26, Báo Hoa học trò, số 976/2012:</p> <p>Bài viết giới thiệu tổng quan chân dung nền công nghiệp giải trí Thái, đặc biệt phim truyền hình Thái:</p> <p>Phim truyền hình Thái, tiếng Thái là lakorn vốn được biết tiếng là “siêu sến” với chuyện tình yêu ủy mị, bi kịch chằng chịt, cô bé Lọ lem thời hiện đại và luôn có kết thúc đẹp như trăng rằm... Hậu quả của “xã hội mộng mơ” ấy là không ít bạn trẻ ở Thái vì quá mê lakorn mà lúc nào không hay đã sống và làm việc theo lakorn: mộng tưởng về chàng bạch mã hoàng tử, suốt ngày chăm lo nhan sắc mong tìm bạn trai giàu có, xem mác xe của các chàng trai mà điều chỉnh thái độ.... Lakorn có một đặc điểm nhận dạng thú vị là màn... cưỡng hôn và bạo tạt. Khi yêu thì nhìn e lệ, cười duyên, nắm tay, thom má. Hiếm lắm mới có cảnh kẻ môi trên phim, mà có thì 90% là gian góc quay, các bạn trai chỉ hôn thâm lên má bạn nữ. Và nụ hôn môi trong lakorn thường là nam chính bắt ngờ... cướp và sẽ bị các nàng giáng cho bạo tạt. Một cách vô tình, lakorn cổ súy cho thể bị động của các bạn gái trong chuyện tình cảm, làm chậm sự phát triển của hoạt động bình đẳng giới...</p>		
4	<p>Trích Chống lại cơn bão “cortisol” trang 15, Báo Hoa học trò, số 979/2012:</p> <p>... Cortisol (hooc - môn stress) náu kín trong cơ thể chúng ta, có thể phát triển do môi trường sống... khiến chúng ta có xu hướng sử dụng bạo lực khi chúng ta tức giận... Nếu bạn có cortisol cao, bạn sẽ dễ bị kích động</p>		

4

trước những hoàn cảnh khó khăn và có khả năng phạm tội gấp 5 lần người bình thường đấy!

... Trên thực tế, cortisol tích tụ từ những bạo lực xung quanh mình, từ những ngày tháng luôn cảm thấy mình bé mọn, không được tôn trọng.

Mỗi ngày uất ức là mỗi ngày nuốt một ít “thuốc nổ” vào người. Cortisol sinh ra khi ông bố gia trưởng nào đó ưa dạy con bằng đòn roi, nghịch là đánh, học kém là đánh, không vừa mắt là đánh, ... Và mỗi ngày một chút, cộng vào trong từng thớ thịt của ta một lượng nhỏ cortisol... làm chúng ta còi cọc về thể trạng lẫn tinh thần.

5

Trích **Trường học không có nàng Bạch Tuyết**, trang 24, Báo **Hoa học trò**, số 976, năm 2012:

Nếu bạn bị một cô nàng gà bông cho ra rìa, vì tội bĩu môi chê các bạn da màu hay nói đùa rằng “việc nấu ăn chỉ dành cho phụ nữ” thì đừng sốc nhé!

“Cấm phân biệt đối xử dưới mọi hình thức” là lời căn dặn nghiêm khắc từ cô giáo tót. Cô giải thích thêm không phân biệt chủng tộc, không kỳ thị tôn giáo, và không bất bình đẳng giới, kể cả các bạn giới tính thứ 3 cũng cần được tôn trọng... Ngoài ra trường cũng chọn các món đồ có màu sắc trung tính thay vì quy định bất thành văn: màu hồng dành cho bé gái và màu xanh da trời dành cho bé trai như trước. Trong thư viện nhà trường cũng không có các câu chuyện cổ tích có tính chất đống khung giới như “Nàng bạch tuyết và bảy chú lùn” (nàng ở nhà dọn dẹp nhà cửa, nấu ăn cho bảy chú lùn vào mỏ làm việc) hay “cô bé lọ lem”... Những nội quy kỳ quặc ở ngôi trường Thụy Điển làm cho tót cảm thấy ấm áp và hạnh phúc mỗi ngày đến trường vì những nội quy ấy được đưa ra vì lợi ích của teen với tất cả tình yêu thương và sự cảm thông của các thầy giáo cô giáo.

6

Trích **Kỹ năng dọn phòng**, trang 23, Báo **Thiên thần nhỏ**, số 133, ra ngày 6/12/2012:

Tất cả các bạn tween girl đều cần một chiếc hộp xinh xinh để đựng những thứ cũng rất xinh xinh và nhỏ nhắn như thế này...

Ở tuổi tween, các tween girl rất thích các loại dầu gội đầu, sản phẩm dưỡng tóc, kem bôi mặt, ... chính vì thế các bạn ấy có thể sẽ xin bố mẹ mua vô tội vạ, vừa lãng phí vừa không có chỗ cất. ...

7

Trích **Sulli + Minho = Cặp đôi hoàn hảo**, trang 68, Báo **Thiên thần nhỏ**, số 125 ra ngày 16/8/2012:

Mái tóc dài mà nhân vật Jae Hee cắt trong phim là mái tóc giả thôi. Bù lại, chị Sulli được mọi người khen là để tóc ngắn vẫn xinh chẳng kém gì tóc dài, nên người ngoại nhiều rồi. Chị Sulli cũng thấy mình có tính cách khá giống Jae Hee, đó là mạnh mẽ, nhiều khi cư xử giống như con trai, không giới bày tỏ tình cảm của mình với người khác.

MỘT SỐ CHIA SẺ VỀ CÁCH THỨC XÂY DỰNG TIN BÀI NHẠY CẢM GIỚI THÚ HÚT NGƯỜI ĐỌC

Anh **Phạm Trung Tuyền** - Phóng viên **Đài Tiếng nói Việt Nam**. Anh cũng là một trong những thành viên tích cực của mạng lưới nhà báo viết tin bài nhạy cảm giới do CSAGA và Oxfam tổ chức. Dưới đây là cuộc trò chuyện cởi mở và thẳng thắn của anh với nhóm cán bộ bản tin:

Nhóm bản tin: Xin chào anh Trung Tuyền, anh có thể giới thiệu với các bạn đọc đôi chút về bản thân?

PV Trung Tuyền: Bản thân? Tôi là Tuyền, một nhà báo làng nhàng, một người đàn ông được coi là bình thường về mọi mặt, có cuộc sống giản đơn, những mơ ước bình thường, là cha của ba đứa con.

Nhóm bản tin: Công việc của anh tại đài có liên quan nhiều đến công tác bình đẳng giới không?

PV Trung Tuyền: Bình đẳng giới ư? Tôi quan niệm đơn giản là mọi sinh vật được sinh ra trong cõi nhân gian vốn dĩ đều bình đẳng, với những tố chất của bản thân. **Khái niệm bình đẳng giới, do đó, được coi là các giá trị tự nhiên của mỗi cá thể sống.** Đó là những giá trị bị tước đoạt, có thể hung bạo, nhưng cũng có thể rất êm ái đến mức người ta không nhận ra sự tước đoạt đó. Sự tước đoạt đó xuất hiện ở bất cứ môi trường nào, công việc nào, cứ có một cộng đồng, dù lớn dù nhỏ thì cũng luôn có sự bất bình đẳng, có những giá trị bị tước đoạt. Bởi vậy, nói đến bình đẳng giới theo cách hiểu thông thường, thì trong môi trường công việc của tôi, dĩ nhiên không thể không liên quan.

Nhóm bản tin: Có một nhà nghiên cứu nói rằng, giới xã hội nói nhiều đến bình đẳng quá, đọc đâu

*Trung Tuyền, phóng viên tại Đài Tiếng nói Việt Nam.
(Ảnh do nhân vật cung cấp)*

cũng thấy chữ “bình đẳng giới” khô khan và thiếu sức sống. Theo anh làm thế nào để có những có tin bài vừa có nhạy cảm giới vừa thu hút người đọc mà đâu cần cứ phải nói đi nói lại chữ “bình đẳng giới”.

PV Trung Tuyền: Kinh nghiệm chẳng qua là những định kiến đã được chứng nghiệm của mỗi cá nhân. Bởi vậy, **tôi nghĩ rằng để luôn đảm bảo sự khách quan trong những bài viết của mình thì tôi cần phải khước từ kinh nghiệm cá nhân.**

Khi viết về vấn đề nào đó, tôi sẽ nhìn nhận nó bằng con mắt hoàn toàn mới mẻ, không định kiến, và bản chất của vấn đề sẽ hiện ra từ những hiện tượng mà mình thu nhận được và sắp xếp theo một hệ thống phù hợp. Cái hệ thống ấy không cố định, mà phụ thuộc hoàn toàn vào tốc độ tiếp nhận thông tin và khả năng tư duy của mỗi người về vấn đề mà mình quan tâm. Một bài báo thu hút người đọc trước hết bởi giá trị thông tin mà nó đem lại, rồi giá trị của những chi tiết, những góc nhìn mới lạ mà người viết chia sẻ với bạn đọc. **Chuyện bài báo thu hút đó có nhạy cảm giới hay không hoàn toàn phụ thuộc vào khả năng từ chối kinh nghiệm, trong đó đặc biệt là những định kiến giới mà chúng ta tiếp thu trong quá khứ.** Nếu bạn còn băn khoăn về việc thế nào là nhạy cảm giới, bạn sẽ không tránh khỏi việc bị chi phối từ những định kiến giới.

Nhóm bản tin: Vâng, những bài viết về bình đẳng giới thiên về quan điểm/ tình cảm của người đọc hơn là nhằm cung cấp kiến thức. Có lẽ **minh nên tìm cách chia sẻ thông tin uyển chuyển hơn để có thể tác động đến lương tri và tính nhân văn của người đọc.** Riêng với các bạn trẻ mới vào nghề, các bạn ấy phải tự tích lũy cho bản thân như thế nào để có những bài viết hay và uyển chuyển?

PV Trung Tuyền: Với câu hỏi này, tôi không dám tự tin đưa ra lời khuyên là làm thế nào để có những bài viết hay. Tôi chỉ xin chia sẻ cách thức của

bản thân. Trong gần 20 năm làm báo của mình, tôi tham gia vào nhiều lĩnh vực khác nhau, nhiều mảng đề tài khác nhau. Vì thế, để làm tốt công việc của mình, tôi luôn phải làm quen với những lĩnh vực mà mình sẽ viết. Và để làm tốt nhất điều đó, **tôi luôn chú ý hệ thống hóa những thông tin, tư liệu liên quan.** Ngày nay, nhiều bạn trẻ có thói quen sử dụng google để tìm kiếm thông tin cho mỗi bài viết. Điều đó tốt thôi, internet thật tuyệt vời khi cho ta những tư liệu tức thời. Song, **việc tự hệ thống tư liệu cho mình là một quá trình trải nghiệm để hình thành năng lực tư duy của mỗi cá nhân. Đó là cách của tôi, giống như một đứa trẻ chơi trò chơi lego, khi nó tự lắp ghép những chi tiết và tìm ra những hình khối mà mọi cuốn sách hướng dẫn đều không có.** Mà những bài viết của chúng ta thì không nên giống những bài viết của người khác.

Nhóm bản tin: Tôi đồng ý với quan điểm của anh. Không có gì sẵn có và dễ dàng. Chỉ khi nào người làm báo có ý thức trang bị kiến thức cũng như hệ thống hóa các thông tin đó thì mới có thể tung ra những bài viết sâu về một vấn đề cụ thể. Mỗi sự lắp ghép là một câu chuyện khác, là một cách nhìn khác. Riêng với nhóm độc giả là trẻ em và thanh thiếu niên - những người đang bước đầu định hình các nhóm giá trị cho bản thân, thì chắc chắn sẽ có những đòi hỏi riêng với người làm báo? Theo anh người viết nên lưu ý tới điều gì?

PV Trung Tuyền: Khi nhắm vào một đối tượng độc giả cụ thể, dĩ nhiên chúng ta phải nắm được nhu cầu, và khả năng tiếp nhận thông tin của đối tượng mà chúng ta hướng tới. **Khi viết báo cho trẻ em, với những đặc thù về mặt tâm lý, tình cảm thì nhà báo cần trang bị cho mình cách nghĩ, cách cảm, và đặc biệt là thói quen sử dụng ngôn ngữ của các em. Đây cũng là lứa tuổi các em bắt đầu hình thành sớm các giá trị, niềm tin, nên chúng ta cũng nên lưu ý đến việc xây dựng hình mẫu tiến bộ và phù hợp.**

Nhóm bản tin: Vâng, có thể hiểu người làm báo phải luôn có tinh thần hiện đại, cũng như đời mới bản thân phù hợp với xu hướng phát triển chung. Cảm ơn anh về những chia sẻ hữu ích này. Chúc anh luôn mạnh khỏe để tiếp tục có thêm nhiều bài viết hay và những chương trình VOV hấp dẫn.

(Theo ghi chép của Nhóm bản tin)

CÁC YẾU TỐ MANG LẠI NHẠY CẢM GIỚI trong những bài viết “Dành cho trẻ em”

Giáo sư Liz Grauerholz và cộng sự đã khảo sát 68 câu chuyện cổ Grim và đi đến kết luận: Những tổn thương gây ra cho trẻ em, đặc biệt là trẻ em gái có thể đến từ thế giới cổ tích... Trong các câu chuyện này, trẻ trai có thể học được là phải trở thành người dũng cảm, biết tranh đấu, biết bảo vệ phụ nữ, các em gái thì cũng học được rằng sắc đẹp là tiêu chuẩn đánh giá người phụ nữ ... Chúng tôi cho rằng những kết luận này cũng có phần đúng với một số tờ báo dành cho trẻ em hiện nay. Các bạn có thể xem xét một số lưu ý sau để giảm khuôn mẫu giới - giới hạn năng lực và khả năng phát triển của trẻ em.

1. Thay đổi motif: Công chúa thì phải xinh đẹp, chăm chỉ việc nhà và giỏi nữ công gia chánh:

Motif này lặp lại khá nhiều lần trong **Tạp chí Công chúa** - Đây cũng là motif khá quen thuộc trong các câu chuyện cổ tích và các phim hoạt hình của Disney:

- *Bạch Tuyết diện một bộ đầm tuyệt đẹp và chuẩn bị lên xe ngựa, đến nơi tổ chức dạ tiệc. ...* (số 25 tháng 3/2012)

- *Các công chúa Disney xinh đẹp đều đội vương miện để chào đón Rapunzel, nàng công chúa tóc mây....* (số 25, tháng 3/2012)

- *Và đó cũng là nơi các em trở tài khâu vá, để tô điểm cho cô búp bê hay bạn gấu bông thân thiết...* (số 34 tháng 12/2012)

- *Một hôm Bạch Tuyết lên đường ghé thăm nhà các chú lùn để tặng họ món mứt nàng tự tay làm. ...* (số 33 tháng 11/2012)

Theo cách diễn đạt này, các em có thể hiểu: Công chúa nói riêng, trẻ em gái nói chung cần phải xinh đẹp và chăm chỉ việc nhà. Nó vừa là tiêu chuẩn

của phụ nữ vừa là tấm vé thông hành để các em có được hạnh phúc - lấy được hoàng tử giàu có. Cách hiểu này dẫn đến 2 nguy cơ: thứ nhất, nhiều trẻ em gái sẽ có xu hướng dành quá nhiều thời gian chăm sóc sắc đẹp hơn là khám phá các “sức mạnh” khác của bản thân, thứ 2 nó có nguy cơ tạo tâm lý lệ thuộc - việc tìm kiếm hạnh phúc phụ thuộc vào sự thừa nhận của người đàn ông (chàng hoàng tử) - điều này làm giới hạn các khả năng tìm kiếm/ cảm thấy hạnh phúc của phụ nữ. Có thể những điều này từng là ước mơ đẹp và tiêu chuẩn về cuộc sống hạnh phúc của quá khứ, nhưng khi

“biên soạn” lại các câu chuyện cổ tích kèm với tranh minh họa, người làm báo có thể lồng ghép tinh thần hiện đại và thoát khỏi lối mòn này.

2. Thay đổi motif: Công chúa thì luôn thân thiện, tình cảm, thương người và yêu động vật:

Hầu hết các công chúa của Disney đều có những đặc trưng này:

- Cùng các nàng công chúa chơi đùa với cún cưng nhé... (Mục **Vui cùng cún con** - **Tạp chí Công chúa**, số 32 tháng 10/2012)

- Rồi ngài tìm cách diệt trừ lũ sâu, nhưng Belle vội ngăn lại ngay. “chớ làm hại lũ sâu nhỏ”, “nàng van vãn, “tụi nó cũng có quyền sinh sống trong vườn hoa mà” (Trích **Khu vườn sinh nhật** - **Tạp chí Công chúa**, số 32 tháng 10/2012)

- Jasmine chiều chuộng cún con hết sức, nàng chải lông và đãi chú những món hảo hạng. “mi là chú

cún đáng yêu nhất trần đời”, Jasmine nựng cún. (Trích **Mãi là bạn**, trang 2, **Tạp chí công chúa**, số 30/2012)

- Aurora rất yêu động vật. Nàng sẽ kể cho em vài điều thú vị về loài nai nhé... (Trích **Tìm hiểu loài nai**, trang 11, **Tạp chí công chúa**, số 30, tháng 8/2012)

- Ôi chào chú ngựa con cực xinh tên là Beau!. Ariel dắt Beau dạo chơi khắp nơi mọi chốn. Nàng chải lông cho chú ta bằng một chiếc lược đánh đá quý long lanh. Xem kia, chú ngựa con mới bóng bẩy làm sao! Nàng cho Beau ăn những củ cà rốt ngon nhất trong chiếc tô nạm châu báu. Và nàng còn cho chú ta ở trong cung điện nữa. Ariel và Beau rất thân thiết với nhau, họ quấn quýt nhau như hình với bóng” (Trích **Beau - ngựa con hoàng gia**, trang 4, **Tạp chí công chúa**, số 26, tháng 4/2012)

...

Các motif này quá quen thuộc trong các câu chuyện cổ tích, mà các nhà nghiên cứu xem đó như một hành vi xúc phạm đến trẻ em gái. Vì những thuộc tính: *hiền lành, dịu dàng, thân thiện, yêu động vật,...* mang tính âm - *biểu hiện cho hòa bình, cho sự yếu thế và thụ động*. Những cảm xúc này có thể tác động đến tình cảm, cảm xúc theo chiều hướng tiêu cực: khiến các em **“tự làm mất sức mạnh” và tự đặt mình vào vị trí yếu thế**. Vì thế chúng ta có thể biên soạn các câu chuyện này theo một cách khác. Bản thân văn học dân gian nói chung, truyện cổ tích nói riêng luôn cho phép người đọc/ người tiếp nhận sáng tạo nên những biến thể riêng, thoát khỏi những hình mẫu rập khuôn và có phần định kiến giới như thế này.

Những câu chuyện như thế này sẽ giúp các em tạo nên hình mẫu tích cực cho mình - một công chúa vô cùng dũng cảm và chủ động:

Bỗng nhiên hai người ngẩng lên và phát hiện ra mình đang bị một toán cướp phục kích “Đừng nguyên đây, nộp hết ra đây, kể cả con ngựa” Rapunzel (Công chúa), chạy mau! Flynn(Hoàng tử) hét lên trong khi chống trả lại bọn cướp. Nhưng Rapunzel không chạy đi đâu hết. Nàng nhảy lên tóm cổ một tên cướp, kéo tóc hắn thật mạnh, đến nỗi hắn ngã nhào ra đất... (Trang 7, **Tạp chí công chúa**, số 25 tháng 3/2012)

Theo quan sát của chúng tôi, số lượng độc giả của **Tạp chí công chúa** ở thành thị tương đối đồng. Chứng tỏ bản thân tạp chí này cũng có sức hút và chắc chắn có những ảnh hưởng nhất định đến tâm lý, tình cảm của các em. Nếu những trường từ ngữ: *xinh đẹp, hiền hậu, đáng yêu, công chúa nhỏ, mềm mại, đáng yêu, thương tha, ...* được sử dụng quá nhiều sẽ có nguy cơ mặc định khuôn mẫu giới. Những hình mẫu này có nguy cơ tạo cảm giác yếu thế và giới hạn khả năng phát triển của các em.

3. Thay đổi motif: Quái thú - nóng nảy, mạnh mẽ và rất giàu có. Hoàng tử - người hùng, biến giấc mơ của công chúa thành hiện thực:

Hình ảnh quái thú trong các câu chuyện Disney được minh họa bằng kích thước lớn, bộ mặt nhăn nhó và thường tỏ ra bực bội, gầm gừ:

- *Giáng sinh chả là gì với ta, Quái Thú gầm gừ bước vào phòng. Sao ta phải giả bộ vui vẻ chỉ vì có thêm một cây thông dờ dẩn trong lâu đài chứ.*

- *Không ngờ khi nàng kể, Quái Thú nổi trận lôi đình. Sao ta phải quan tâm tới dân làng chứ. Ngài gầm gừ.*

- *Quái Thú bực bội nhìn gương thần rồi ào ra khỏi phòng, đóng rầm cửa.*

- *Trái tim ngài ấy thật băng giá.*

(Trích **Giáng sinh cho mọi người - Tạp chí Công chúa**, số 34 tháng 12/2012)

- *Ngày hôm sau, tất cả hoa đều bị lũ sâu bướm háu ăn chén sạch. Quái Thú giận dữ vô vùng. “tụi nó ăn hết quà ta tặng nàng rồi”, ngài gầm gừ” (Trích **Khu vườn sinh nhật - Tạp chí Công chúa**, số 32 tháng 10/2012)*

Nhưng rõ ràng người đọc không hề ghét quái thú, thậm chí còn dễ dàng chấp nhận tính nóng nảy của chàng. Như vậy một cách rất tự nhiên, người đọc có xu hướng chấp nhận việc nam giới nóng nảy - vì xem đó như một thuộc tính của nam giới. Các thông điệp này sẽ tạo nên những ký ức và cảm xúc vô cùng lâu bền đối với các em. Một cách vô hình chung, các em được giáo dục rằng nam giới có quyền bực bội khi họ không hài lòng. Tất nhiên quá trình thừa nhận này gồm có nhiều yếu tố tác động và lâu dài, nhưng chúng ta có thể chấm dứt quá trình "**chấp nhận quyền lực của nam giới**" ngay từ khi trứng nở.

Nam giới không chỉ được miêu tả như những ông hoàng nóng nảy, mà còn được đặt ở vai trò là người quyết định biến giấc mơ của công chúa thành hiện thực:

- *Giáng sinh đến rồi, các bạn chuột đang hăng hái giúp Lộ Lem trang hoàng cây thông, sẵn sàng chào đón các quý tộc trong kính thành. Còn hai cô chị thì hậm hực theo dõi Lộ Lem qua cửa sổ. Họ càng tức giận hơn khi thấy hoàng tử tặng Lộ Lem chiếc vương miện nạm kim cương...*
(Trích **Giáng sinh lấp lánh - Tạp chí Công chúa nhỏ**, số 34 tháng 12/2012)

- *Chịu lời nguyện của tên quỷ lùn thế giới đồ chơi, chú lính chì một chân bị rơi khỏi bậc cửa sổ. Chú ta bị thả thuyền giấy trôi trên dòng sông sóng lớn mưa sa, vượt qua cổng ngầm tối thui của đám chuột cống, rồi chú đương đầu với cái chết trước dòng thác khổng lồ. Vượt qua sóng gió, chú được trở về với ngôi nhà có tình yêu của cuộc đời mình...*(Câu chuyện **Chú lính chì dũng cảm** - Trang 9, **Tạp chí Công chúa** - số 34 tháng 12/2012)

- *Thấy cô chủ và bạn bè lâm nguy Kẹp hạt dẻ biến thành một chàng lính dũng mãnh. Chàng chiến đấu hết mình để bảo vệ cô chủ nhỏ và những món đồ chơi. Đẹp tan đạo quân của vua chuột, chàng dẫn Clara vào cuộc phiêu lưu kì thú, tới xứ bánh kẹo, xứ hoa, chiêm ngưỡng những cảnh quan kì thú khắp thế gian...* (Câu chuyện **Kẹp hạt dẻ** - Trang 10, **Tạp chí Công chúa** - số 34 tháng 12/2012)

Với những cách diễn đạt này, có thể hiểu nữ giới thường trong thế bị động và lệ thuộc vào nam giới trong việc kiếm tìm hạnh phúc: Cuộc đời của công chúa, người đẹp,... chỉ thực sự bắt đầu khi có người đàn ông bước vào cuộc đời của họ.

Tất nhiên người lớn như chúng ta sẽ không bị rơi vào những cái bẫy êm ái này, nhưng chúng tôi tin rằng những câu chuyện này sẽ chi phối lâu dài đến xúc cảm của các em. Mà đôi khi quá trình thay đổi cảm xúc còn khó và mất nhiều thời gian hơn thay đổi về mặt nhận thức.

4. Tránh lạm dụng trường từ ngữ chỉ nam tính tiêu cực trên tạp chí dành cho bé trai:

Nếu các bé gái có **Tạp chí Công chúa**, thì bé trai có thể trở thành độc giả **Tạp chí dành cho những cậu bé cừ khôi**. Chúng tôi hiểu mỗi loại báo sẽ nhắm tới các nhóm đối tượng độc giả khác nhau. Nhưng cũng không có nghĩa, chúng ta quá lạm dụng các hình ảnh và trường từ ngữ mang tính hiếu chiến, thể hiện tính ganh đua: *cừ khôi, tranh chức vô địch, gào thét, chuyên nghiệp, chiến thuật,...* Thật khó để tìm các cụm từ: *hòa bình, hiền hậu, thân thiện,...* trong cuốn tạp chí này. Rõ ràng các em có thể hiểu một thông điệp rằng: con trai thì phải dũng cảm, mạnh mẽ - hay còn gọi là nam tính.

Các nhà nghiên cứu đã chỉ ra rằng, nhưng quan niệm sai lầm về sức mạnh của nam tính đã hình thành nên thói gia trưởng, trong đó đàn ông và nam tính là đẳng cấp trên so với phụ nữ và nữ tính. Những quan điểm này đã khiến không ít nam giới tin và lý luận rằng đàn ông có sức mạnh và có quyền thống trị. Đó là một trong những nguyên nhân gây ra bạo lực (bạo lực giữa những người đàn ông, bạo lực nam giới đối với phụ nữ và bạo lực với chính bản thân họ) - tất cả chỉ để thể hiện quyền thống trị, quyền được ở vị trí ưu tiên.

5. Tăng lượng bài viết đề cập đến khả năng tư duy, sáng tạo trong các sản phẩm báo chí dành cho trẻ em gái và bài viết đề cập đến sự yêu thương, chia sẻ trong các báo, tạp chí dành cho trẻ em trai:

Để xóa dần quan niệm con trai thì nam tính - mạnh mẽ, nóng nảy, sáng tạo,.. và con gái thì nữ tính - xinh đẹp, mềm mại, yếu đuối, hòa bình, ... chúng ta cần có sự cân bằng lượng bài viết về các đặc tính trên trong các báo, tạp chí dành cho 2 nhóm độc giả đang trong độ tuổi hình thành các giá trị và hình mẫu cho bản thân. Cách truyền thông này góp phần tạo môi trường "an toàn" nuôi dưỡng nhu cầu tự khám phá và tự do phát triển đối với các em.

Một số cách viết sau sẽ mang lại hiệu quả tích cực:

- Chắc hẳn em đã biết bộ não là nơi điều khiển mọi hoạt động của chúng ta với những cơ chế loằng ngoằng rắc rối. Cuốn sách Luyện bộ não để trở thành thiên tài sẽ cùng em đi sâu vào những góc ngách của bộ não kì diệu, khám phá những bí mật và năng lực tuyệt vời. (Trang 10, **Tạp chí công chúa**, số 30, tháng 8/2012)

- Các cậu bé cừ khôi hãy nhớ yêu thương và chăm sóc cho các đồ chơi của mình nhé (Trang 30, **Tạp chí dành cho những cậu bé cừ khôi**, số 31, tháng 12/2012)

ĐÁP ÁN CHO MỤC “ÔNG NHÒM PHÒNG VIÊN”

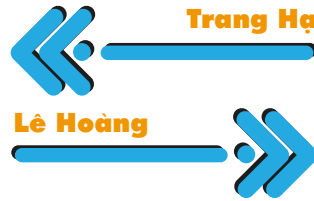
Tít/ Từ ngữ/ Cách diễn đạt	Định kiến giới	Nhạy cảm giới	Phân tích
<p>Trích Cô nàng kiện tướng Vovinam, trang 42, Báo Hoa học trò, số 975/2012:</p> <p><u>Sở hữu vóc dáng mảnh mai nhưng bạn ấy lại là một trong những kiện tướng vovinam quốc gia trẻ tuổi nhất Việt Nam...</u></p> <p><u>Với dáng người nhỏ, Linh có lợi thế là dễ dàng ra đòn đẹp mắt, các đồng tác cũng dứt khoát và nhanh nhẹn hơn.... Linh chia sẻ “Tớ đã học được cách giữ bình tĩnh trên võ đài: Nhìn thẳng vào mắt đối thủ và ra đòn rất khoát. Tớ chỉ có 2 lựa chọn: Hoặc là phản công để giành chiến thắng hoặc là sợ hãi và bị đối thủ cho nốc ao. Hiên nhiên tớ sẽ chọn phương án 1...</u></p> <p><u>Từ năm lớp 5 đến 12, năm nào Linh cũng sở hữu từ hai – ba huy chương đủ hạng từ giải cấp quận, thành phố đến Quốc gia... Cô nàng đã trở thành kiện tướng ở tuổi 16.</u></p>		X	<p>Trong nhiều trường hợp, các nữ vận động viên thường được miêu tả (và sử dụng các khung hình) thể hiện vẻ đẹp nóng bỏng bên ngoài hơn sự chuyên nghiệp và kỹ thuật lành nghề của họ. Tuy nhiên trong toàn đoạn trích này, người viết đã miêu tả cô bé Linh như một kiện tướng xuất sắc trong lĩnh vực vốn thường được xem là thể mạnh của nam giới - võ thuật. Đồng thời sử dụng hàng loạt từ thừa nhận những thành tích của em. Cách viết này sẽ góp phần đánh giá công bằng hơn đối với các đóng góp của nữ giới trong lĩnh vực thể thao cũng như các lĩnh vực khác của xã hội.</p>
<p>Trích Ước mơ viết văn - viết truyện, trang 30, Tạp chí của những cậu bé cừ khôi, tháng 12/2012:</p> <p><u>Với các cậu con trai hiếu động, việc ngồi một chỗ và viết văn thật khó khăn làm sao (chẳng trách là các bạn nữ thường được cô khen vì viết văn hay hơn)...</u></p>			<p>Người viết lý giải hiện tượng bé trai viết văn kém hơn bé gái dựa trên quan niệm, niềm tin về giới: nam giới thì hiếu động, nữ giới thì hiền hòa. Niềm tin mang tính quy chụp này có nguy cơ giới hạn khả năng cũng như sự phát triển của trẻ em. Về lâu dài điều này sẽ tác động tiêu cực đến định hướng và lựa chọn nghề nghiệp của các em.</p>

Tít/ Từ ngữ/ Cách diễn đạt	Định kiến giới	Nhạy cảm giới	Phân tích
<p>Trích Lakorn - Giấc mơ của người Thái, trang 26, Báo Hoa học trò, số 976/2012:</p> <p>Bài viết giới thiệu tổng quan chân dung nền công nghiệp giải trí Thái, đặc biệt phim truyền hình Thái:</p> <p><i>Phim truyền hình Thái, tiếng Thái là lakorn vốn được biết tiếng là “siêu sến” với chuyện tình yêu ủy mị, bi kịch chằng chịt, cô bé Lọ lem thời hiện đại và luôn có kết thúc đẹp như trăng rằm... Hậu quả của “xã hội mộng mơ” ấy là không ít bạn trẻ ở Thái vì quá mê lakorn mà lúc nào không hay đã sống và làm việc theo lakorn: mộng tưởng về chàng bạch mã hoàng tử, suốt ngày chăm lo nhan sắc mong tìm bạn trai giàu có, xem mác xe của các chàng trai mà điều chỉnh thái độ.... Lakorn có một đặc điểm nhận dạng thú vị là màn... cưỡng hôn và bạt tai. Khi yêu thì nhìn e lệ, cười duyên, nắm tay, thơm má. Hiếm lắm mới có cảnh kẻ môi trên phim, mà có thì 90% là gian góc quay, các bạn trai chỉ hôn thắm lên má bạn nữ. Và nụ hôn môi trong lakorn thường là nam chính bất ngờ... cướp và sẽ bị các nàng giáng cho bạt tai. <u>Một cách vô tình, lakorn cổ súy cho thể bị động của các bạn gái trong chuyện tình cảm, làm châm sự phát triển của hoạt động bình đẳng giới...</u></i></p>		X	<p>Như đã nói, các cuốn tạp chí, báo dành cho trẻ em, không những cung cấp kiến thức mà còn phản ánh xu hướng và trào lưu phát triển chung giúp các em dần hình thành các giá trị của bản thân. Trong đoạn trích này, nhóm tác giả giới thiệu tổng quan chân dung nền công nghiệp Thái thông qua hệ thống phim truyền hình. Người viết phân tích cả mặt tích cực và tiêu cực của dòng phim này như ảo tưởng về sắc đẹp, về hạnh phúc với chàng hoàng tử,... Thậm chí, còn chỉ ra những mặt hạn chế dưới góc độ giới: <u>Một cách vô tình, lakorn cổ súy cho thể bị động của các bạn gái trong chuyện tình cảm, làm châm sự phát triển của hoạt động bình đẳng giới...</u></p> <p>Những cách diễn đạt này sẽ mang đến các thông điệp rõ ràng và tích cực về sự chủ động của phái nữ trong cuộc sống hiện đại.</p>
<p>Trích Chống lại cơn bão “cortisol” trang 15, Báo Hoa học trò, số 979/2012:</p> <p><i>... Cortisol (hooc - môn stress) nấu kín trong cơ thể chúng ta, có thể phát triển do môi trường sống... khiến chúng ta có xu hướng sử dụng bạo lực khi chúng ta tức giận... Nếu bạn có cortisol cao, bạn sẽ dễ bị kích động trước những hoàn cảnh khó khăn và có</i></p>			<p>Dưới góc độ khoa học, đoạn trích này cắt nghĩa nguyên nhân các bạn trẻ sử dụng bạo lực để giải tỏa stress. Một trong các nhóm nguyên nhân đó chính là thói gia trưởng trong gia đình. Việc thể hiện nam tính, quyền lực, sự áp chế đối với các thành viên khác không những không mang lại hiệu quả còn có những ảnh hưởng lâu dài về tâm lý và hành vi của con cái. Những tin</p>

Tit/ Từ ngữ/ Cách diễn đạt	Định kiến giới	Nhạy cảm giới	Phân tích
<p>4</p> <p><i>khả năng phạm tội gấp 5 lần người bình thường đấy!</i></p> <p><i>... Trên thực tế, cortisol tích tụ từ những bạo lực xung quanh mình, từ những ngày tháng luôn cảm thấy mình bé mọn, không được tôn trọng.</i></p> <p><i>Mỗi ngày uất ức là mỗi ngày nuốt một ít “thuốc nổ” vào người. Cortisol sinh ra khi ông bố gia trưởng nào đó ưa dạy con bằng đòn roi, nghịch là đánh, học kém là đánh, không vừa mắt là đánh,... Và mỗi ngày một chút, công vào trong từng thớ thịt của ta một lượng nhỏ cortisol... làm chúng ta còi cọc về thể trạng lẫn tinh thần.</i></p>	X		<p>bài như thế này sẽ dần hình thành các chuẩn mực và trang bị cho các em tinh thần phê phán đối với những quan niệm sai lầm về tính gia trưởng (một trong những nguyên nhân gây ra bạo lực đối với phụ nữ).</p>
<p>5</p> <p>Trích Trường học không có năng Bạch Tuyết, trang 24, Báo Hoa học trò, số 976, năm 2012:</p> <p><i>Nếu bạn bị một cô nàng gà bông cho ra rìa, vì tội bịt môi che các bạn da màu hay nói đùa rằng “việc nấu ăn chỉ dành cho phụ nữ” thì đừng sốc nhé!</i></p> <p><i>“Cấm phân biệt đối xử dưới mọi hình thức” là lời căn dặn nghiêm khắc từ cô giáo tớ. Cô giải thích thêm không phân biệt chủng tộc, không kỳ thị tôn giáo, và không bất bình đẳng giới, kể cả các bạn giới tính thứ 3 cũng cần được tôn trọng... Ngoài ra trường cũng chọn các món đồ có màu sắc trung tính thay vì quy định bất thành văn: màu hồng dành cho bé gái và màu xanh da trời dành cho bé trai như trước. Trong thư viện nhà trường cũng không có các câu chuyện cổ tích có tính chất đóng khung giới như “Nàng bạch tuyết và bảy chú lùn” (nàng ở nhà dọn dẹp nhà cửa, nấu ăn cho bảy chú lùn vào mô làm việc) hay “cô bé lo lem”... Những</i></p>	X		<p>Đoạn trích này mang đến rất nhiều thông tin và thông điệp.</p> <p>Thông điệp về xu hướng tiến bộ của xã hội (cấm phân biệt đối xử đối với phụ nữ, người da màu, đồng tính,...), về mong muốn của các bạn trẻ về một xã hội an toàn thực sự, về một nền giáo dục mang tính tích cực (không đóng khung các khả năng của trẻ em).</p> <p>Những tin bài mang tinh thần tiến bộ như thế này sẽ giúp các em dần hình thành hệ thống giá trị tích cực, đồng thời có thể phê phán lại những tư tưởng còn lạc hậu.</p>

Tít/ Từ ngữ/ Cách diễn đạt	Định kiến giới	Nhạy cảm giới	Phân tích
<p>5 { <u>nội quy kỳ quặc ở ngôi trường Thụy Điển làm cho tớ cảm thấy ám áp và hạnh phúc mỗi ngày đến trường vì những nội quy ấy được đưa ra vì lợi ích của teen với tất cả tình yêu thương và sự cảm thông của các thầy giáo cô giáo.</u></p>			
<p>6 { Trích Kỹ năng dọn phòng, trang 23, Báo Thiên thần nhỏ, số 133, ra ngày 6/12/2012:</p> <p><u>Tất cả các bạn tween girl đều cần một chiếc hộp xinh xinh để đựng những thứ cũng rất xinh xinh và nhỏ nhắn như thế này...</u></p> <p><u>Ở tuổi tween, các tween girl rất thích các loại dầu gội đầu, sản phẩm dưỡng tóc, kem bôi mắt... chính vì thế các bạn ấy có thể sẽ xin bố mẹ mua vô tội vạ, vừa lãng phí vừa không có chỗ cất. ...</u></p>	X		<p>Không nên gán nhãn nhu cầu làm đẹp với riêng nữ giới. Vì điều này vô hình chung sẽ tạo cảm giác nữ giới ham vẻ đẹp bên ngoài và hời hợt - đây cũng là một trong những nguyên nhân có nguy cơ khiến trẻ em gái không ý thức hết được "sức mạnh" của mình và dành quá nhiều thời gian cho việc làm đẹp giảm sự lưu tâm tới việc khám phá các giá trị khác.</p>
<p>7 { Trích Sulli + Minho = Cặp đôi hoàn hảo, trang 68, Báo Thiên thần nhỏ, số 125 ra ngày 16/8/2012:</p> <p><u>Mái tóc dài mà nhân vật Jae Hee cắt trong phim là mái tóc giả thôi. Bù lại, chị Sulli được mọi người khen là để tóc ngắn vẫn xinh chẳng kém gì tóc dài, nên người ngoài nhiều rồi. Chị Sulli cũng thấy mình có tính cách khá giống Jae Hee, đó là mạnh mẽ, nhiều khi cư xử giống như con trai, không giới bày tỏ tình cảm của mình với người khác.</u></p>	X		<p>Tránh lối diễn đạt mặc định: nam giới – mạnh mẽ, không giới bày tỏ tình cảm của mình với người khác. Điều này có nguy cơ làm giảm khả năng chia sẻ của nam giới.</p>

Cuộc chiến hấp dẫn giữa hai nhân vật “đanh đá” nhất làng báo Việt Nam về chuyện rửa bát

“Hãy trả cho đàn ông quyền rửa bát”, “ăn xong phải quần đưng dưng”, những tiêu đề cực kỳ giật gân đã thu hút hàng ngàn lượt người đọc trong thời gian qua mà không có từ nào liên quan đến “cướp, giết, hiếp”.

Một thời gian dài, người ta quen với hình mẫu lý tưởng đàn ông Việt Nam là những người cơ bắp cuộn cuộn, ăn to nói lớn, nhận những trọng trách ngoài xã hội và làm trụ cột gia đình. Và người ta định ninh đó là chân lý. Nếu đàn ông mà tham gia rửa bát quét nhà thì lập tức bị coi là những người hèn kém, không đáng gọi là nam nhi, đáng chế giễu kiểu như “Làm trai rửa bát, quét nhà. Vợ gọi thì dạ bầm bà tôi đây”.

Hai nhà báo vào loại đanh đá nhất nhì làng báo Việt Nam, những người to mồm và có ảnh hưởng lớn đến dư luận xã hội, bằng lý lẽ sắc sảo của mình đã chỉ ra mẫu hình thực sự, mẫu hình lý tưởng cần hướng tới của nam giới, rất khác với hình mẫu cũ kia. Nếu không muốn ế vợ (mà nguy cơ này rất cao trong bối cảnh tỷ lệ mất cân bằng giới tính khi sinh hiện nay nghiêng về nam giới), đàn ông Việt Nam phải mau thay đổi.

Hình ảnh đẹp của một người đàn ông là biết chia sẻ công việc gia đình cùng vợ con, thay vì bắt chân chữ ngũ ngồi xem ti vi hoặc la cà ngoài quán bia.

Cuộc tranh luận kéo dài hơn 1 tháng nhưng đã có sức lan tỏa không chỉ với độc giả, mà còn với các đồng nghiệp báo chí khác. Nhiều chương trình, trang báo đã tiếp tục tranh luận về nội dung này.

Không phải nói những lời đao to búa lớn, nghiêm trọng về bình quyền, câu chuyện rửa bát quét nhà gần gũi, thiết thực với từng cá nhân, gia đình đã góp phần quan trọng vào chiến dịch: **“Bình đẳng giới - Phụ nữ với những công việc không được trả công”** trên quy mô toàn quốc được phát động bởi Vụ Bình đẳng giới, CSAGA và Oxfam.

Để theo dõi chi tiết cuộc bút chiến giữa Lê Hoàng và Trang Hạ, các anh chị, các bạn có thể tìm đọc các bài báo sau:

1. Hãy trả lại cho đàn ông quyền rửa bát
2. Vừa ăn cắp vừa la làng
3. Sự nghiệp anh hùng
4. Ăn xong phải quần đưng dưng
5. Chồng tây gửi chồng Việt
6. Thiên chức của đàn ông

“

Định kiến được hình thành bởi một sự tập luyện xúc cảm có từ rất sớm, trong khi những niềm tin biện minh cho chúng đến muộn hơn, điều đó khiến cho việc loại bỏ chúng trở nên đặc biệt khó khăn. Ai đó có thể muốn từ bỏ những định kiến của mình, nhưng thay đổi những niềm tin thuộc về nhận thức thì dễ hơn những cảm xúc sâu sắc. Có nghĩa rằng, trở ngại trong việc xóa bỏ các định kiến giới không chỉ nằm ở chỗ thay đổi nhận thức của cá nhân, mà điều khó khăn là thay đổi những xúc cảm gắn với các định kiến đã được tập luyện từ thời thơ ấu.

(Trang 44, **Định kiến và phân biệt đối xử theo giới**, PGS.TS Trần Thị Minh Đức (chủ biên), NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, năm 2006)

”

Chịu trách nhiệm xuất bản: **Ths. Nguyễn Văn Anh**
Giám đốc CSAGA

Biên tập nội dung: **Bùi Thị Thanh Hòa**
Trưởng phòng tư vấn
Phạm Thị Phương Lê
Cán bộ về Giới

CƠ QUAN THỰC HIỆN:

Oxfam

22 Lê Đại Hành, Hà Nội, Việt Nam
Tel: (04) 3945 4448
Fax: (04) 3945 4449
Email: oxfamvietnam@oxfam.org.vn
Website: www.oxfam.org/vietnam
oxfamblogs.org/vietnam

Trung tâm Nghiên cứu và Ứng dụng Khoa học về Giới – Gia đình – Phụ nữ và Vị thành niên (CSAGA)

Nhà A9, Cốm Vòng, Dịch Vọng Hậu, Cầu Giấy, Hà Nội
Tel: (04).379.100.14 / (04) 3754.0421
Email: csaga@csaga.org.vn
Website: www.csaga.org.vn, www.thuviengbv.dovipnet.org.vn

BẢN TIN THUỘC DỰ ÁN GIỚI VÀ TRUYỀN THÔNG DO CSAGA VÀ Oxfam THỰC HIỆN